

FORENINGEN LOKALARKIVER I AARHUS

arkivudvalgetaak@gmail.com

<https://www.aakb.dk/lokalarkiver>

Sekretær Mikkel Randlev Møller mrm@aarhus.dk

22 arkiver er medlemmer.

ÅRSBERETNING 2024

Arkivudvalgets sammensætning:

Område Nord: Jørn Christiansen fra Vejlbj Risskov, suppleant Jytte Bjerg fra Spørring

Område Vest: Peter Poulsen fra Borum-Lyngby, suppleant Connie Stallknecht Mikkelsen Brabrand - Årslev

Område Syd: Kirsten Williams Beder-Malling Egnsarkiv forperson i arkivudvalget. suppleant Krista Franck Højbjerg-Holme

Leder af Biblioteksservice, Aarhus Bibliotekerne Susanne Gilling

Stadsarkivar Søren Bitsch Christensen. Fra 1. november stadsarkivar Merete Bøge Pedersen

Sekretær Mikkel Randlev Møller

Ifølge arkivudvalgets forretningsorden er suppleanterne inviteret til at deltage i alle udvalgs møder.

Udvalget har holdt tre møder i 2024, et møde i september blev aflyst.

Årsmøde på Dokk1 d. 20.3 med foredrag om Kunstig Intelligens efterfulgt af spisning og gennemgang af Arkivernes Aktivitet i 2023

27. august gennemgik Dorthe Skriver fra SLA ændrede retningslinjer for anvendelse af GDPR. 56 repræsentanter for arkiverne deltog.

Arkiverne i Nord, Vest og Syd holder 1-3 møder for sig selv i løbet af året bl.a. for at vælge repræsentanter til arkivudvalget og drøfte lokale forhold.

Stadsarkivet takker for indsatsen i Retro-projektet v/arkivar Thomas Norskov Kristensen

I 2020 kunne Kommunernes Landsforening fejre 50-året for kommunalreformen i 1970. Reformen betød en total ommøblering af det kommunale danmarkskort, hvor 1098 sogne- og købstadskommuner blev reduceret til 277 kommuner.

50-året blev også anledningen til, at en række af landets arkiver med Aarhus Stadsarkiv som tovholder igangsatte det såkaldte retrodigitaliseringsprojekt.

Projektet gik ud på at træne kunstig intelligens til at kunne læse gamle dokumenter – både trykte og ikke mindst håndskrevne. Sogne- og byrådenes beslutningsdokumenter er de måske vigtigste historiske kilder til forståelsen af lokalsamfundenes liv og udvikling, hvorfor de blev udvalgt som projektets datagrundlag.

Arbejdet har bestået i at digitalisere beslutningsprotokoller fra sogne- og byråd, opdele dem og manuelt påbegynde en transskribering af dokumenterne for at have noget at fodre den kunstige intelligens med.

I alt har 25 arkiver deltaget i projektet. Igennem hele processen har vi haft stor støtte og hjælp fra lokalarkiver og frivillige landet over. Arkiver og frivillige i Aarhus Kommune skal fremhæves for jeres ekstraordinære store indsats. Tak!

Ved projektafslutningen er næsten 500.000 sider blevet transskriberet. Det er 150.000 mere end planlagt. I Aarhus har vi transskriberet mere end 55.000 sider, hvoraf 18.000 sider er korrekturlæst. Det betyder, at stort set alle by- og sognerådsprotokoller inden for Aarhus Kommunes grænser fra 1841 til 1940 er transskriberet. Fokus har været på denne periode, da nyere materiale ikke kan offentliggøres pga. GDPR. På Aarhus Stadsarkiv kører vi projektet videre med at læse korrektur på det resterende materiale på frivillig basis.

Byråds- og sognerådsprotokollerne vil løbende blive lagt ud på www.aarhusarkivet.dk under de respektive kommuner.

På nationalt plan bliver projektet samlet under Dansk Center for Byhistorie, og protokollerne fra de 25 deltagende arkiver vil løbende blive lagt online her: [Danske Kommunearkiver - Transkribus](#)

Ud af projektet er også vokset fire stærke modeller til maskinel genkendelse af hånd- og maskinskrift. Modellerne dækker perioden fra 1700-tallet til 1950, og de vil i fremtiden være et vigtigt redskab, når vi skal arbejde med fortidens kilder.

<https://stadsarkiv.aarhus.dk/>

IT-konsulent for arkiverne Svend Erik Kjølhede Nielsen

Arkiverne kan kontakte Svend Erik på mail eller telefon og også aftale besøg.

I 2024 har der været:

2 Mails til alle:

"Afspil powerpoint på TV uden at bruge computer"

"Noget om QR-koder"

7 besøg, 8 spørgsmål løst ved mail eller telefon.

Spørgsmål/problemer har været meget alsidige:

- PC med sort skærm
Spørgsmål om mobilt bredbånd
- Installation mobilt bredbånd
Valg af stationær PC
- Valg af bærbar PC
Internet og printer offline.
- Forbindelse til printer/scanner, Deling af mapper, opsætning af Linux
printer/scanner og deling
Genskab forsvundne billeder.
- Valg af printer
Brug af windows10 efter 2025
- Redigere PDF filer
Installation bogscanner
- Forbind wifi skærm. Lykkedes ikke.
- Valg af scanner
Mobilt bredbånd opbrugt.

Arkivernes lokaleforhold.

Skødstrup Sogns Egnsarkiv

Skødstrup Sogns Egnsarkiv modtog i efteråret 2023 en opsigelse af deres lokaler på Folkehuset Rosenbakken.

Det langvarige forløb med at skaffe Hjortshøj -Egå-Skæring Egnsarkiv egnede lokaler ønskede hverken Bibliotekerne eller Ejendomsforvaltningen en gentagelse af. Arbejdet blev kompliceret af at det var helt nyt, at alle ejendomme i Aarhus Kommune var samlet under en forvaltning, Aarhus Ejendomme.

Arkivet gjorde sit til at gøre opmærksom på deres situation i pressen og lokalt.

Arkivet selv – og Støtteforeningen – var meget aktive og gjorde selv et meget stort

arbejde for at finde lokaler i området, samt for at gøre offentligheden, byråd og rådmænd opmærksomme på situationen.

Det landede heldigvis i et tæt samarbejde med Forvaltningen, Bibliotekerne, Skødstrup Skole med, at arkivet kunne flytte ind i en tidligere tandklinik (der tilhører skolen) og fortsat have et depotrum i Folkehuset dog fælles med andre.

Usikkerheden omkring lokaleforhold medfører, at selve arkivarbejdet kommer på standby i lange perioder, og at det er et stort arbejde at pakke ned og ud igen. Det sætter unægtelig de frivilliges lyst til at være på arkivet på prøve.

Andre Arkiver ønsker sig at komme op fra små og utidssvarende kælderlokaler. I Hasle har de fx ingen vinduer i rummet. Aarhus Kommune ønsker at fremme frivilligt arbejde, men det betyder også at man må se på, hvilke rammer man tilbyder.

Solbjerg og Omegns Lokalhistoriske Arkiv.

Som følge af en stor skoleudvidelse og renovering af Solbjerg skole flyttede folkebibliotek, skolebibliotek og det lokalhistoriske arkiv for Solbjerg sammen i nye lokaler, der har en central placering ved skolens hovedindgang i sommeren 2024.

Det betyder nye lokaler i stueplan med stor visuel synlighed, der hvor de fleste elever, forældre, samarbejdspartnere og mange flere går ind ad døren. Der er færre m² for alle end i de nuværende lokaler. Medarbejderne på arkivet har således kontorfællesskab med bibliotekarerne, men de er der ikke samtidigt, dog med overlap der er godt for samarbejdet om emner. Det nye bofællesskab vil forhåbentlig styrke samarbejdet mellem folkebibliotek, skolebibliotek og lokalhistorisk arkiv endnu mere og generelt give nye lysere lokaleforhold.

Alle ejendomme i Aarhus Kommune, inklusiv hvor Arkiverne befinder sig, er overdraget til Aarhus Ejendomme, Teknik og Miljø.

Fra årsskiftet 2023-2024 overtog den kommunale enhed Teknik og Miljø alle bygninger i Aarhus Kommune. Bygningerne er samlet i en ny kommunal institution – Aarhus Ejendomme.

Det er således ikke længere Bibliotekerne der driver, vedligeholder, renoverer bygningerne, eller udarbejder beredskabsplaner/sikkerhedsplaner osv. for de kommunale bygninger.

Dette gælder således også de *kommunale* bygninger, hvori arkiverne befinder sig - uanset om arkivet ligger for sig selv i en kommunal bygning eller i en bygning sammen med en kommunal enhed, som f.eks. et plejehjem, bibliotek, en skole eller andet.

Alle arkivers brugsaftaler og lejemål fortsætter uændret.

Bibliotekerne er fortsat den organisatoriske enhed, hvorunder arkiverne sorterer i kommunal sammenhæng.

Arkivernes Aktivitet. Årsopgørelse fra 22 arkiver

	2024	2019	2022	2023	Spredning 2024
Åbent pr. måned planlagt	231	201	226	230	0-67
Besøg inkl arkivernes dag	1389	1834	1201	1368	4-181
Antal frivillige	151	193	151	153	2-17
Arkivalier afleveret til arkivet J.NR	318	419	309	349	3-70
Tlf/mundtlig kontakt	332	528	396	446	0-50
Mail	965	850	875	833	2-165
Udstillinger Inkl. billedserier	42	84	34	42	0-8
Foredrag inkl. byvandring	86	41	62	38	0-12
Udgivelser bog, kalendere, artikler	65	62	26	86	0-11
Interview	12	22	9	12	0-10
Antal foto på Arkiv.dk	104.127 20 arkiver	72.187	90.203	99.138	680-16.789
Alle frivilliges arbejde i åbningstid og inkl. hjemmearbejde mdl.	2683	3131	2772	4290	15-600

Covid-årene 2020-2021 er ikke medtaget.

I sammenligning med 2023 er åbningstider, besøgende og frivillige fastholdt.

Der er færre afleveringer, mundtlig kontakt og udgivelser.

Mere kontakt via mail, antal af foredrag og byvandring fordoblet.

Digitaliserede fotos på Arkiv.dk er vokset med 4.989 i løbet af året til i alt 104.127

Antal af arbejdstimer er på niveau for 2022, året 2023 afviger en del.

I gennemsnit lukker arkiverne 7 uger om året.

Afsnittet om spredning viser f.eks. for besøg: Tilsammen har arkiverne haft 1389 besøg. Nogle har 4 årligt, andre 181 besøg.

Regnskab 2024 i overskrifter. Regnskaber sendt til arkiverne i juni og november. Årsregnskabet for 2024 er udsendt i februar 2025

I 2024 er der et underskud på 31.792.

Prisstigninger på 2% på kontingentet til SLA-Sammenslutningen af Lokalarkiver. Derudover stiger kontingentet for det enkelte arkiv, hvis indbyggertallet stiger - prisstigning på 2% på Arkibas ApS- arkivernes registreringssystem.

Fem arkiver modtog ikke et rammebeløb, da deres opsparing oversteg rammebeløbet.

Udviklingspuljen	Regnskab	Noter
Kurser / kørsel	28.162	Afviger ikke fra 2023
Arkiverne syd, vest, nord	125.622	5 arkiver modtog ikke et
		Rammebeløb, brugte deres
		opsparing
Arkivernes Fælles	185.383	
Bredbånd/net		
Årsmøde og GDPR-møde		Afholdt på Dokk1
LIØ-kontingent		Lokalarkiver i Østjylland
Arkibas kommunelicens		Foto på Arkiv.dk
Visda afgift		12,56 øre x 104.127
Sla kontingent		Beregnes efter antal
		indbyggere
Bevilling PC		Todbjerg
Flytteudgifter		Skødstrup
Arkivledere honorar	215.625	14 + IT-konsulent
Resultat	554.792	
Rammebeløb	523.000	
Årets underskud	31.792	
Opsparing		137.194 overføres til 2025